

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 24.06.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.2.12.2024.KC-Ś

**Pani
Barbara Rawecka
Burmistrz Gminy Chojna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 5 – 7 czerwca 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Chojna. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miejskiego w Chojnie (ul. Jagiellońska 4) oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie (ul. Jagiellońska 2). Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 41/2024 z dnia 7 maja 2024 r. w składzie: Karolina Czaja-Śmietana – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Małgorzata Andraszkiwicz – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w dniach 14 – 16 kwietnia 2021 r. w Gminie Chojna, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 7 czerwca 2024 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim i w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnie oraz wyjaśnień udzielonych przez pana Łukasza Podleśnego, Zastępcę Burmistrza Gminy Chojna.

Akta kontroli, str. 1 – 10

Działalność Gminy Chojna w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie jest pani Agnieszka Horwat – Makowska.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Chojna następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Chojna była jedna rodzina niewydolna w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, która nie współpracowała z asystentem w kontrolowanym okresie (tab. 2., poz. 1). [tekst wyłączony z jawności] Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w gminie było 5 rodzin, które w okresie objętym kontrolą znalazły się w sytuacji kryzysowej, w tym: 3 – śmierć rodzica oraz 2 – procedura Niebieskie Karty. W przypadku 2 rodzin, w których została wszczęta Procedura NK (tab. 6, poz. 3 i 5) ośrodek wystąpił do sądu z wnioskiem o wgląd w ich sytuację, prowadził pracę socjalną. Rodzinom zaproponowano wsparcie specjalistyczne (pedagog, psycholog, prawnik). W obu przypadkach, na dzień kontroli, mężczyźni (sprawcy przemocy) przebywali poza rodzinami. Brak trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Akta kontroli, str. 11 – 13, 28 – 30

2. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.

W Gminie Chojna, w okresie objętym kontrolą, były 23, a na dzień kontroli 9 rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objętych wsparciem asystenta.

Analizie formalnej i merytorycznej poddano 8 przypadków rodzin objętych asystenturą w kontrolowanym okresie (tab. 3, poz. 2, 5, 11, 12, 13, 14, 15, 16). W 7 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w działalności ośrodka, tj.:

- 1) tab.3, poz. 2 – w dokumentacji brak potwierdzenia, że plan pracy z rodziną został skoordynowany z planem pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej.
- 2) tab. 3, poz. 5 – w dokumentacji asystenta brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, sposobie sprawowania opieki nad dzieckiem.
- 3) tab. 3, poz. 11 – w dokumentacji asystenta brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, sposobie sprawowania opieki nad dziećmi.
- 4) tab. 3, poz. 12 – w wywiadzie środowiskowym brak informacji o rodzaju trudnościach opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie, w dokumentacji asystenta brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, sposobie sprawowania opieki nad dzieckiem, brak przekazania informacji do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o tym, że matka nie chce podejmować działań na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej.
- 5) tab. 3, poz. 13 – w wywiadzie środowiskowym brak informacji o trudnościach opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie, w dokumentacji z monitoringu sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze skąpe informacje dotyczące funkcjonowania rodziny.

- 6) tab. 3, poz. 14 – asystent udokumentował tylko 1 kontakt ze szkołą, w dokumentacji z monitoringu sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze skąpe informacje dotyczące funkcjonowania rodziny.
- 7) tab. 3, poz. 15 – w wywiadzie środowiskowym brak informacji o trudnościach opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie, w planie pracy z rodziną ujęte działania nieadekwatne do możliwości intelektualnych klientki, udokumentowany tylko 1 kontakt z placówką oświatową jednego dziecka, brak kontaktów z placówką oświatową drugiego dziecka, w kartach pracy asystenta brak informacji o relacjach panujących w rodzinie i jej funkcjonowaniu.

Wśród działań asystenta na rzecz rodzin znalazło się m. in.:

- monitorowanie sytuacji szkolnej i zdrowotnej dzieci,
- współpraca z kuratorami, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- motywowanie rodziców do podjęcia pracy, terapii,
- pomoc w pozyskaniu świadczeń, sporządzaniu pism urzędowych.

We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego. Każdorazowo pozyskiwano zgodę rodziny na współpracę z asystentem.

W przypadku rodzin poddanych analizie indywidualnej asystent, w okresie objętym kontrolą, dokonał łącznie 20 okresowych ocen sytuacji ww. rodzin. W jednym przypadku został przekroczony termin dokonania ww. oceny, co wynikało z faktu, że asystent przebywał na zwolnieniu lekarskim. W związku z tym odstępuję od wydawania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

Na podstawie analizy ww. przypadków stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak potwierdzenia skoordynowania przez asystenta planu pracy z rodziną z planami pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej,
- brak kompleksowej analizy sytuacji rodziny w wywiadzie środowiskowym.

Pouczono również, aby:

- w dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną asystent dokonywał zapisów na temat funkcjonowania dzieci, relacji panujących w rodzinie oraz sposobie sprawowania opieki nad dziećmi,
- asystent dokumentował godziny wejść w środowisko zamieszkania rodziny,
- asystent przekazywał organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej informację o tym, że rodzic nie chce podejmować działań na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej,
- asystent/ pracownik socjalny prowadził rzetelny monitoring sytuacji rodziny po zakończeniu w niej asystentury,
- asystent rzetelnie dokumentował współpracę z podmiotami zewnętrznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- asystent w planach pracy z rodzinami cele i działania dostosowywał do ich możliwości.

W kontrolowanym okresie w gminie nie było rodzin, które chciały skorzystać ze wsparcia asystenta w ramach ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”⁴.

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923 z późn. zm.).

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 30 dzieci z 22 rodzin. Na dzień kontroli asystent współpracował z jedną z ww. rodzin (tab. 3, poz. 2 oraz tab. 5, poz. 16). W 20 przypadkach brak asystentury w ww. rodzinach był wynikiem: odebrania władzy rodzicielskiej – 16 przypadków, śmierci rodzica – 3 przypadki oraz niepełnosprawności rodzica – 1 przypadek.

W jednym przypadku (tab. 5, poz. 1) stwierdzono nieprawidłowości w pracy ośrodka – [tekst wyłączony z jawności] Ośrodek odmówił z uwagi na fakt, że w tym czasie asystent miał pod opieką 15 rodzin i podjęcie współpracy z kolejną wiązałoby się z naruszeniem obowiązujących przepisów. [tekst wyłączony z jawności] Podczas kontroli pouczone, aby nie dopuszczać do sytuacji, w której odmawia się rodzinie przydzielenia asystenta.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie wpłynęły 42 zaproszenia dotyczące oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Asystent uczestniczył w 1 posiedzeniu, w pozostałych przypadkach ośrodek przekazał informacje na temat bieżącej sytuacji rodzin do właściwego podmiotu.

Akta kontroli, str. 21 – 28, 31 – 59, 126

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie Gmina Chojna zapewniała swoim mieszkańcom wsparcie w formie:

- pracy socjalnej i asystentury,
- wsparcia finansowego i rzeczowego,
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego – specjalista psychoterapii uzależnień,
- Grupy Samopomocowej AA w Chojnie,
- konsultacji i pomocy psychologicznej dla dzieci – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Chojnie,
- pomocy prawnej – Urząd Miejski w Chojnie,
- wsparcia psychologicznego, pedagogicznego w szkołach,
- zapoznanie z możliwością skorzystania ze wsparcia specjalistycznego organizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie.

Informacje na temat ww. wsparcia są rozpowszechniane w ramach bieżącej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie, za pośrednictwem strony internetowej ośrodka oraz poprzez umieszczenie ich na tablicach ogłoszeń w gminie.

Akta kontroli, str. 125

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W okresie objętym kontrolą, na terenie gminy funkcjonowała jedna placówka wsparcia dziennego. Placówka działała w ramach projektu „Silni w rodzinie” do dnia jego zakończenia, tj. do 30 listopada 2023 r. Uchwałą nr XLVII/373/2022 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 30 czerwca 2022 r. placówka została włączona w strukturę organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie. Pomimo, że zgodnie z ww. uchwałą, podstawą działania placówki miał być statut ośrodka, nie został on zmieniony. Z dniem zakończenia projektu placówka przestała funkcjonować. Pomimo tego nie została zamknięta odpowiednią uchwałą rady miejskiej. Na powyższe wskazano podczas kontroli. Z oświadczenia Zastępcy Burmistrza

Chojny wynika, że obecnie trwają prace remontowe budynku przeznaczonego na działalność nowej placówki. Na dzień kontroli w gminie nie było placówki wsparcia dziennego.

Akta kontroli, str. 127 – 159

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 14 – 16 kwietnia 2021 r. w Gminie Chojna została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1) znaczące:

- prowadzić placówki wsparcia dziennego – art. 176 pkt 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w okresie objętym kontrolą, do 30 listopada 2023 r. na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dziennego, która z dniem zakończenia projektu przestała funkcjonować. Odpowiadając na zalecenia pokontrolne z kontroli przeprowadzonej w Gminie Chojna w dniach 14 – 16 kwietnia 2021 r., w piśmie z dnia 7 września 2021 r. Burmistrz Gminy Chojna ujął, że „prowadzenie (...) placówki wsparcia dziennego wymaga wcześniejszego wyremontowania obiektu przeznaczonego na ten cel i dostosowania go do wymagań lokalowych i sanitarnych (...) czas realizacji tej inwestycji przewidziano do końca grudnia 2023 r.”. Z oświadczenia Zastępcy Burmistrza Gminy Chojna, złożonego podczas kontroli, wynika, że obecnie trwają prace remontowe budynku przeznaczonego na działalność nowej placówki. Na dzień kontroli w gminie nie było placówki wsparcia dziennego. Z uwagi na powyższe należy uznać, że w okresie objętym kontrolą jednostka realizowała omawiane zalecenie pokontrolne. Jednakże w związku z tym, że na dzień kontroli w gminie nie było placówki wsparcia dziennego, realizacja omawianego zalecenia pokontrolnego zostanie poddana analizie podczas kontroli sprawdzającej przewidzianej na rok 2025.
- weryfikować dane asystenta rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym przed nawiązaniem z nim stosunku pracy – art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym – zalecenie zostało zrealizowane – dane asystenta zatrudnionego od kwietnia 2024 r. zostały zweryfikowane w ww. rejestrze.
- sprawować kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną – art. 28 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zalecenie zostało zrealizowane – w dniu 26 czerwca 2023 r. Burmistrz Gminy Chojna przeprowadził kontrolę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnie w zakresie: oceny prawidłowości zatrudnienia asystenta rodziny i kwalifikacji asystenta, sprawdzenia stanu faktycznego ze stanem określonym w przepisach prawnych oraz oceny prawidłowości realizacji zadań przez asystenta, w tym terminowego dokonywania ocen okresowych.

2) zwykłe:

- zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny – art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zalecenie zostało zrealizowane – obecny program, opracowany na lata 2024 – 2026 wszedł w życie 1 stycznia 2024 r., poprzedni program obowiązywał do końca 2023 r.
- dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin współpracujących z asystentem zgodnie z obowiązującym terminem – art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy – zalecenie zostało zrealizowane. Wśród 20 okresowych ocen sytuacji rodzin, które asystent sporządził w kontrolowanym okresie, w jednym przypadku stwierdzono przekroczenie obowiązującego w tym zakresie terminu. Z uwagi na fakt, że było to wynikiem

przebywania asystenta na zwolnieniu lekarskim, omawiane zalecenie pokontrolne należy uznać za zrealizowane.

Akta kontroli str. 160 – 163

Podsumowanie ustaleń kontroli

1) stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- brak potwierdzenia skoordynowania planu pracy z rodziną z planami pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej,
- w wywiadzie środowiskowym brak rzetelnej analizy sytuacji rodziny,
- brak placówki wsparcia dziennego,

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- niedopatrzenie,
- niezależne od jednostki,

3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- formalne,
- niewystarczająca wiedza na temat bieżącej sytuacji rodzin oraz dzieci,
- niewystarczające wsparcie rodzin i dzieci,

4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/ nieprawidłowości:

- Burmistrz Gminy Chojna,
- kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnie,
- były i obecny asystent rodziny,
- pracownicy socjalni,

5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:

- zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6) wpis w książce kontroli:

- 4/2024,

7) wystąpienie otrzymują:

- Burmistrz Gminy Chojna,
- a/a

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Chojna w zakresie wspierania rodziny
wydaję

zalecenia znaczące:

- 1) w wywiadzie środowiskowym dokonywać kompleksowej analizy sytuacji rodziny szczególnie pod kątem jej funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przyznania rodzinie asystenta – art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) plany pracy z rodzinami koordynować z planami pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej – art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 3) prowadzić placówkę wsparcia dziennego – art. 176 pkt 3 lit. c ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:
Karolina Czaja-Śmietana
Starszy inspektor wojewódzki
Małgorzata Andraszkiwicz
Starszy inspektor wojewódzki
Zastępca Dyrektora
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne).